

koka

goran marjanović

Nije reč o kokoškama. Koka, to je kokain. Koka zavređuje da joj se posveti cela glava. Mada, ne znam šta ču da pišem. To je prilično neuvhvatljiva materija. Osećanje – raspoloženje, stanje, koje koka izaziva kad se uzme, teško se može opisati. Mnogi vešt i mudri pisci, teško bi uspeli da sastave nekakvu suvishnu pričicu o kokainu, ali da ne lažu. Pod uslovom da pišu samo istinu... Čudna stvar a dobija se iz biljke koja je ako se ne varam uspevala i na ovim našim prostorima. Mislim čak da je i zakon negde spominje. Njegovo, zabranjujući...

Kokain je za bogate. Za one koji ga sebi mogu priuštiti u ogromnim količinama. Jer, čovek kad kokaina nema kočnice, ne može da kaže stop, sad je dosta (to može samo ukoliko koke više nemaj), to je za one ne sa dubokim, već sa duplim džepovima)

Ne znam šta da kažem. Da kažem kako se koka snifa, tj. kako se šmrče, da čovek koji dođe u priliku ne upropasti tu priliku i džabe ne potroši koku.

Najbolje je da se linija napravi na ogledalu ili nečem vrlo glatkom. Najbolje na ogledalu jer se dobro vidi ukoliko je nešto na ogledalu ostalo. Vidi se duplo. Plastična cevčica se gurne dopola nozdrve i onda se sasvim polako šmrće kokain, (ako se ušmrkne prejaka, a tu mnogi greše, sve se zaleti i zalepi negde iza nosa pa to posle trne, zalepi se tamo negde, i kad potegeš sline da ih progutaš dove ti nešto gorko i neprijatno...) Treba ga šumrkvati lagano, toliko lagano da osetiš kako ti beli prah pada po plućima (to se oseća!) i to se postiže samo i jedino vežbom. Ja sam brzo naučio jer sam imao predhodna iskustva s heroinom, na žalost.

Kokain sam prvi put probao u Londonu, mislim da su ga tamo, tada, zvali »čarli«. Ništa siguran, a i nije mnogo važno.

Sada mi se ponekad dešava da me neki prijatelj pozove telefonom, da svrati pošto se najavio i da mi izvuče jedno – dve linije. Tim ljudima, koji me tako iznebuha počaste, zahvalan sam bezgranično... Zato što su me se setili. Mogao bih i ja sebi da ponekad priuštим da kupim koku koja i nije, kako sam čuo, na zapadu mnogo skupa... negde oko osamdeset dolara je gram, a u gramu ima jako, jako puno koke, da se snifa ceo dan.

Tako, kažem, nade ponekad koka do mene, proveselim se pa živim dalje...

Ali malo je ljudi u ovom gradu imalo priličku kakvu sam ja jednom u životu imao, da snifa... snifao sam koku nedelju dana bez prekidova...

Brat jednog mog starog drugara, bavio se pomalo dilom svega i svačega (njegov drug je bio onaj motordžija koji mi je rekao za prenos šitovog ulja), elem, jednog dana me pozvao braća da svratim do njih, i kad sam svratio što vidim: vidim veliku kesu (veću od pisma, dužu, i debebu!) punu belog praha.

– Šta je to? pitam.

– Koka, kaže mladi.

Pa prionemo. Uzgred, stariji bart i ja igrali smo poker, a klinici koji su prolazili kroz gajbu, jer bilo je veoma prometno, seli bi na kratko da se i oni pojgraju, na kratko jer, uskoro su ustajali opelješeni, suvi kao lišće platana koje je vetar napolju kotrljao ulicama... Bila je jesen...

Itako. Besomučno smo šmrkali koku i sve ga je nestalo za desetak dana. Ništa se nije prodavalo. Sve je ostalo u kući, medu prijateljima.

Ne mogu da se setim na koji način je mladi brat došao do te količine. Sada, kada bolje promislim, padaju mi na um dve stvari: ili mu je to neko poslao poštom (u šta sumnjam), ili mu je to doneo jedan drug koji je kao stjard radio na letovima za Južnu ameriku. A odakle bi koka stigla ako ne iz Južne amerike. Biće da je takoo.

Još mi je ostao najteži deo da napišem... da pokušam da opišem kako koka deluje na čula, na svest, na čoveka...

Pa evo: tu se javljaju talasi (bolje je reći) jedan talas, jer kad taj talas umine, nema drugog talasa pa je najbolje da se odmah, opet šmrkne, dakle taj talas sobom čoveku donosi i u njemu budi strahovitu sigurnost, sigurnost u postupcima, u delanju, čovek ima osećaj da kada nešto (bilo šta) radi na kokainu ne može da pogreši. To je jedno. Drugo je, svest se širi veoma, ali ne kao kod psilosibe, ne kao kod dobrog esida, uz tu sigurnost svest je dobronomerna i oštra poput svesti na steroidima. Čovek lepo razgovara sa drugim ljudima, čovek radi šta hoće a jedan tanak premaz od blagog osmeha neprekidno mu počiva preko mozga, ne to je kao da mu je preko pameti prebačena fina svilena marama od blagonaklonog osmeha...

Bistrina. Čovek je uz taj osmeh i tu sigurnost jako bistar, ništa mu ne promiče, sve shvata (mnoge misli i pre no što su izrečene do kraja), ali, ne zna svaki čovek da tu bistrinu koristi. Da mu ne jede uludo.

Ostala je još milina. Uz sve navedene odlike kokaina njegovo delovanje krasni i jedna naročita milina, milina što je čovek živ, što se zem-

lja vrti, što je sve tako kako jeste i ne želi se da bude drugačije, ni po koju cenu ne sme biti drugačije. Kada se se to uzme zajedno, eto ti kokain, pa radi s njim što god hoćeš (moj ti je savet da ga posniša i to ne sam već zovi da snifnu i dobri ljudi). Da. Na kokainu se spoznaje jedna velika istina. Svi su ljudi dobri ali im nipošto ne treba verovati. Jer, ljudi su ipak ljudi, a bogovi su ipak bogovi.

Ta koka koje je u toj gajbi toliko bilo, nestala je kao što se i pojavila, i ostao je samo neki blag osećaj koji me veže za to vreme, kojeg se secam.

Sećam se da me je u to vreme moja žena, koja je tada bila moja draga devojka često pitala: »Gde to stalno ideš? Gde to odlaziš?«

– Čuti, odgovarao sam i odlazio tamо iako me nikо nije čekao ali su braća znala da će ja sigurno opet doći, i opet, sve dok bude bilo razloga zbog kojeg sam išao tamо...

Ima još nešto. Jednog dečka, koji mi je ranije činio neke usluge odveo sam tamо par puta (neka i on proba, i on je čovek) ali, mislim da kesu nije video. Šta ima da vidi kesu? Nije je video sigurno. Koka je obično u naše krajeve stizala u izuzetno malim količinama. To je bilo previše, i nije imalo što da se gleda i da se vidi...

Skoro da bi ovo bilo sve... ima ipak još nešto. Kad malo bolje razmislim dolazim do zaključka da je naš narod (kako stari tako i mladi) jedan gadan narod... rakija su to... alkosi i to hevi alkosi... rakija je prosto u genima ovog naroda i mislim da bi koka za naše ljude bio u najmanju ruku poguban. Strašno! Neću mnoga do kenjam o tome. Samo hoću da kažem jedno svoje očajanje koje sigurno nije pogrešno. Ja znam. Ja sam deo ovog naroda.

Dakle:

Biće strašno ako kokain dode u naše krajeve, jer, vidimo da polako osvaja svet... nisam probao da pušim pastu, jeftinu varijantu koja se zove krek. Nisam imao prilike za to. Ako kokain ovde dode, kriminal, teški kriminal, pljačke, otimačina, provale, ubistva i sve što ide uz to skočiće hiljadustruko. Jer naši ljudi osim što su alkosi umeju i da ukradu a bogami umeju i da otmu kad treba...

Ako do toga dode, to će biti strašno, a čitao sam da su već hvatali neke veće količine koje je neko (tu nije pisalo ko) pokušao da prebacuje brodom iz Južne Amerike.

Krek,

krek je jeftin i poguban...

Krek – reče žaba koju je pregazio valjak.

□ □ □

nema ulice koja bi nas rastavila

ljubica arsić

Kada je Zelda otvorila tašnu, umesto slike svog verenika otkrila je sliku drugog muškarca.

Momci su separili po metrou ali njoj ništa nije nedostajalo. Među ključevima, papirima o stipendiji i ceduljama na kojima su nemarno bili napisani nečiji telefonski brojevi nalazila se fotografija mladog muškarca kratko ošišane kose koja je otkrivala pravilnu lobanju. Nepoznati sa slike gledao je Zelda iz poluprofila očima koje, zaštićene zelenom noći i prilikama pribijenim uz žbunje, tamo u dubini, nisu reagovale na svetlost.

Umesto iznenadenja, fotografija je u Zeldi izmamila osećanje osobe koja se kreće između međusobnih zidova i ne čuje ni jedan jedini zvuk. Osećanje važnosti koje se prvi put javilo kada su preko poda, krikova tražili najmladeg brata bilo je ovog puta vezano za drugu osobu i druge okolnosti.

Njena majka delila je sobu sa najmladim sinom koji je u želji da se osami usred noći povukao za sobom ostatak porodice. Uzalud su pretraživali kuću. Zelda je bila izgubila papuče. A onda su ugledali tragove bosih nogu ispred ulaznih vrata pa pored kuće, vodili su čak do mosta preko reke koja je proticala kroz zapadni dio grada. Majka se bacila u vodu. Kada su izvukli telo, videli su da joj se spavačica omotala oko lica. Nikad nisu doznali da li je spavačicom prekrila oči da ne gleda smrt koju je izabrala ili su je tako opremili spiralni valovi reke. U vezi sa majčinom smrću Zeldino jedino osećanje bio je izvestan ponos što je centar pažnje u toj drami. Bila je čerka »mrtve žene«.

Zeldin verenik je radio kao trgovачki putnik u fabrički zidnih tapeta. Donosio joj je hrianteme umotane hartijom sa cvetićima koji su nekada osvajali iznošene haljine, a zatim su se preselili na zidove onih koji stanuju pored

krezavog jevrejskog groblja. Dramatično je bilo njegovo odmotavanje tog cveća, prinošenje cveća uspomeni na njihove mrtve majke, kao da je i on bio mrtav, pomalo.

Nepoznati sa slike imao je nemaran odnos prema modi i svojim godinama. Preuski i zaobljeni reveri i kragna koja naseda na vrat odavali su čoveka koji je u stanju da prepešači sve ulice sa travkom među Zubima. Mada, bilo je teško u njegovom pogledu otkriti ono što je on tu ostavio. Fotografisali su ga nekoliko sati posle je izbjegao brkove jer je nausnica bila nešto bleđa od ostalog lica. A i ti brkovi nisu boga zna kakvi. Rešio ih se jednostavno i bez tajne kako što se skidaju bele navlake sa fotelja.

Već nekoliko nedelja jedan san muči Zeldu. Hladno joj je. Usta su joj puna ljjagavog rastinja, glasno kašlje i drhti. Veter joj golica pete i lepi pesali po usnama. Polako otvara oči, uranja celim telom u beli pesak, čeka ružičastu zoru